

Datum : 19 juli 2005
Dienst/sector : MEC/DMO
Registratienummer : 2005MEC001289i

Nummer PS : PS2005ZCW07
Commissie : ZCW
Portefeuillehouder: Kamp

Titel voortgang project leefbaarheid kleine kernen

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag.	3
Toelichting	pag.	5

Bijlage(n): voortgangsnotitie project leefbaarheid kleine kernen

---

Inleiding

Op grond van het Coalitieakkoord "Werk in Uitvoering" is voor de collegeperiode 2004 –2007 een bedrag van 2 miljoen euro beschikbaar voor het project "leefbaarheid kleine kernen", onderdeel van het programma van de Sociale Agenda.

Op 16 december 2004 stemden provinciale staten in met het Uitvoeringsplan Leefbaarheid kleine kernen. Het eerste onderdeel van dit plan is een pilot project in de Lopikerwaard, bedoeld om ervaring op te doen met dit beleidsterrein en met een manier van werken waarin de provincie als ontwikkelingspartner van de gemeente optreedt. Afsproken is met de staten dat eerst teruggekoppeld zal worden over de ervaringen met deze pilot vooraleer er projecten elders in de provincie op stapel kunnen worden gezet.

Belangrijkste conclusie is, dat er op zich geen redenen zijn om fundamentele wijzigingen op het ingezette beleid aan te brengen maar dat alle zeilen zullen moeten worden bijgezet om voor medio 2007 een flink aantal projectresultaten te laten zien. Er is reeds geïnventariseerd waar elders in de provincie kansrijke (aanzetten tot) projecten in wording zijn die passen in het kleine kernen beleid en voorgesteld wordt om op basis hiervan zo spoedig mogelijk te beginnen met de voorbereiding van ("SMART") opgezette projecten. Tevens zullen alle andere kernen en betrokken gemeentes actief worden benaderd om te bezien of er mogelijk nog project kansen liggen. Per ultimo 2005 zullen we de balans opmaken. Gelet op het tijdrovende ontwikkeltraject, verkiezingen in het voorjaar van 2007 en duidelijkheid naar partijen, adviseren we na 31/12 2005 in principe geen nieuwe projecten te adopteren.

Van de beschikbare middelen 2005 is € 220.000 nog niet bestemd; voorgesteld wordt aan de staten om deze middelen te bestemmen voor de voorbereiding van reeds bekende project (aanzetten) en de nadere invulling te mandateren aan gedeputeerde staten. Indien er aan het eind van het jaar nog middelen resteren stellen wij voor deze onder te brengen in de reeds gevormde bestemmingsreserve.

Deze aanpak is niet strijdig met de wens van de staten om in het kader van het communicatietraject ook zelf met in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van gemeenten c.q. kleine kernen rondom leefbaarheidsproblematieken en mogelijke oplossingen daarbij.

Besluit

Besluit van 12 september 2005 tot vaststelling voortgang project leefbaarheid kleine kernen

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 2 juli 2005, dienst/sector MEC/DMO, nummer 2005MEC001289i;

Gelezen; de notitie inzake de voortgang van het project leefbaarheid kleine kernen

Besluiten:

- ARTIKEL 1
- de voor het project beschikbare resterende middelen voor 2005 ad € 220.000 te bestemmen voor de voorbereiding van een aantal projecten die tot doel de leefbaarheid in kleine kernen te bevorderen.
- GS te machtigen initiatieven voor leefbaarheidsprojecten nader uit te werken.

- ARTIKEL 2

De notitie inzake de voortgang van het project leefbaarheid kleine kernen, zoals weergegeven in de bijlage bij dit besluit, voor kennisgeving aan te nemen.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Beoogd effect

Het gaat in dit project om meetbare bijdragen aan de leefbaarheid in kleine kernen op grond van projecten waarin provincie en gemeenten als ontwikkelingspartner optreden.

De pilot leefbaarheid kleine kernen Lopikerwaard heeft als resultaat opgeleverd dat in een tweetal kernen (Cabauw en Benschop) na enkele scenariostudies samen met de lokale bevolking binnenkort concrete bouwkundige plannen kunnen worden opgesteld; realisatie kan in 2006 plaatsvinden. Ook elders kunnen concrete projecten worden; in een groot aantal gemeenten/kernen zijn veelbelovende aanzetten. Om deze projecten (en wellicht nog andere) binnen de projectperiode tot uitvoering te brengen, moeten we snel aan de slag.

Argumenten

Bij verschillende gelegenheden, onder meer in het Sociaal Rapport, dat als onderdeel van de Sociale Agenda, in 2004 is opgesteld, wordt geconstateerd dat de leefbaarheid in kleine kernen vermindert door ontwikkelingen als een teruglopend voorzieningenniveau, vergrijzing en ontgroening, achteruitgang in het openbaar vervoer en instroom van nieuwe bewoners zonder lokale binding. Door als ontwikkelingspartner van de gemeenten in en met vertegenwoordigers van kleine kernen projecten op te pakken die de negatieve kanten van genoemde ontwikkelingen bestrijden kan een significante bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid worden gegeven conform de expliciete wens van de staten.

Kanttekeningen

-In alle gevallen zal het gaan om incidentele bijdragen. Daar waar veel projectonderdelen ook exploitatiegevolgen hebben moet expliciet aandacht geschonken worden aan structurele financiering door derden.

-de provinciale bijdrage uit het budget kleine kernen zal niet meer dan 50 % van het investeringsbedrag zijn. Ook van gemeenten wordt mede-investering verwacht. In deze tijden van bezuiniging is dat soms een lastige opgave die bedreigend kan zijn voor realisatie.

-de wijze van werken, als ontwikkelingspartner van gemeenten, in lokale bottom-up processen, kost veel tijd. Ook met een gegeven periode van vier jaar voor het hele project is het overschrijden van de gegeven tijd een reële bedreiging.

Financiën

Op grond van het Coalitieakkoord "Werk in Uitvoering" is voor de collegeperiode 2004 –2007 een bedrag van 2 miljoen euro, 4 maal 500.000 euro, beschikbaar voor het project "leefbaarheid kleine kernen", onderdeel van het programma van de Sociale Agenda. Het project geeft uitvoering aan een nadrukkelijke en breed gedragen wens van de staten.

Het project heeft, financieel gezien, een rustig begin. Dat heeft drie redenen:

In de eerste plaats het feit dat de staten in 2004 actief hebben geparticipeerd in de inhoudelijke vormgeving van dit project door het organiseren van enkele werkconferenties in het provinciehuis en het initiëren van een op 9 oktober j.l. gehouden conferentie op lokatie in Cabauw met vertegenwoordigers van gemeenten en kleine kernen. Het duurde daardoor geruime tijd voordat een provinciaal breed gedragen beleidsvisie kon worden vastgesteld. In de tweede plaats omdat besloten is met een beperkte pilot in de Lopikerwaard te starten om ervaring op te doen met dit beleidsterrein en met een nieuwe manier van werken, namelijk een ontwikkeltraject samen met gemeenten.

In de derde plaats omdat de op betrokkenheid en draagvlak gerichte aanpak leidt tot beperkte ("proces") kosten in het begin en aanzienlijke kosten (investering in stenen) in het vervolg.

Een inventarisatie bij gemeenten (en kernen) elders in de provincie heeft een aantal concrete kansrijke projecten en projectideeën opgeleverd. In Achterveld (Leusden) moet het zogenaamde coöperatieterrein ingevuld worden met woningen, commerciële en zorgfuncties; dit najaar moet het programma van eisen worden vastgesteld. In Tienhoven (Maarsen) wordt op de lokatie van een kerkgebouw een plan ontwikkeld voor ouderenwoningen, kinderopvang en enkele zorgfuncties (huisarts); In Schalkwijk (Houten) worden plannen ontwikkeld voor vervanging van een dorps huis met extra functies; In Overberg (Amerongen) wordt nagedacht over functies in en rond het dorps huis; in Zegveld (Woerden) wil de lokale Rabo een servicewinkel concept opzetten tezamen met andere functies; In Achterberg (Rhenen) worden door lokale partijen een aantal projecten ontwikkeld die de leefbaarheid moeten bevorderen, deels zorgfuncties, deels commerciële functies; In alle kernen van de Bilt

worden momenteel leefbaarheidsplannen ontwikkeld die, wat kleine kernen betreft, direct na de zomer tot voorstellen voor concrete projecten zullen leiden in de kernen: Westbroek, Hollandse Rading en Groenekan.

Thans verkeren deze projecten in voorbereiding; de komende maanden zal de inzet erop gericht zijn projecten met SMART beschreven resultaten nader in te vullen en te begroten. Hoewel thans dus nog geen uitgewerkte begroting geleverd kan worden voor de verschillende projecten is het vrijwel zeker dat van deze lijst een flink aantal projecten tot uitvoering zullen leiden. Wanneer we de begroting voor de pilot Lopikerwaard ernaast leggen waarin voor twee kernen met een vergelijkbare uitgangssituatie een bedrag van € 280.000 is begroot toepassen op deze 9 mogelijke initiatieven komen we tot een totaal investering van 1.260.000 euro. Met de resterende € 220.000 euro voor 2005 kunnen we een begin maken met het op de rails zetten van die projecten, uitgaande van € 15.000 aanloopkosten (draagvlak/scenario's/haalbaarheid) en € 85.000 voor een project of projecten die al in uitvoering worden gebracht. Mocht de ontwikkeling zo snel gaan dat het beschikbare bedrag niet genoeg is, dan zal een beroep op de bestemmingsreserve gedaan worden; indien echter op het eind van het jaar nog niet al het geld is besteed zal het restant te gelegener tijd worden gevoegd bij de bestemmingsreserve.

Realisatie

De projecten moeten alle in 2007 gerealiseerd zijn.

Communicatie

De communicatie rondom het project leefbaarheid kleine kernen wordt meegenomen in de communicatie rondom het programma van de sociale agenda. Daar waar de resultaten van delen van dit project daartoe aanleiding geven zal apart aandacht aan de communicatie gegeven worden.

Bijlagen

Notitie voortgang project leefbaarheid kleine kernen met bijlagen

Gedeputeerde Staten

voorzitter,   Mr B. Staal

secretaris,   Drs. H.H. Sietsma